

СТАНОВИЩЕ

**от професор доктор ВЛАДКО МИЧОВ ИВАНОВ, професор в катедра
„Национална сигурност и публична администрация“, ЮЗУ „Неофит
Рилски“, Благоевград**

относно дисертационен труд на Катя Николова Спасова

на тема: „МЕТОДИ И МОДЕЛИ ЗА ФИНАНСОВ КОНТРОЛ ВЪРХУ
ДЕЙНОСТТА НА ОРГАНИЗАЦИИТЕ ОТ ПУБЛИЧНИЯ СЕКТОР ПРИ
УПРАВЛЕНИЕ НА ЕВРОПЕЙСКИ СРЕДСТВА“

за придобиване на образователната и научна степен „доктор” в област на висшето образование: 9. „Сигурност и отбрана”, професионално направление: 9.1. „Национална сигурност”, докторска програма „Организация и управление извън сферата на материалното производство (Управление на сигурността и отбраната)”

Основание за изготвяне на становището: Заповед № СН29-Р403-138/08.06.2023 г. на Началника на Военна академия „Г. С. Раковски”.

София
2023 г.

1. Актуалност и значимост на разработвания научен проблем.

Кандидатът, в съответствие със своето образование, професия и научни интереси е открил, анализирал и презентирал безспорен проблем, който има пряка връзка със сигурността – финансов контрол върху публичния сектор при управление на финансови средства в Европейския съюз.

Значимостта и актуалността на доктората се засилва след опита, получен в периода на пандемията COVID-19, необходимостта от отделяне и разходване на средства, свързани с конфликта в Украйна и преспективите за усложняване на икономическите, военните и цивилизационните отношения в следващите десетилетия. В този аспект можем да очакваме промени в интересите на държави, глобални и регионални съюзи, многонационални корпорации, които са по-богати и влиятелни от самите държави и цялостни преоценки на финансовите приоритети и техния контрол.

Обектът, предметът, целите и всички атрибути на увода са добре композирани и дават възможност основните проблеми да се решат прагматично с научни инструменти, без емоционални оценки и лични предпочитания.

Не познавам кандидата, но специално изтъквам неговия професионален опит и оперативния поглед в сферата за която пише. Научното ръководство от страна на доц. д-р Вяра Жекова е компетентно, което е видно от постиженията на докторанта.

Кандидатът е изпълнил минималните национални изисквания по чл. 2б, ал. 2 и ал. 3 от Закона за развитие на академичния състав.

2. Оценка на приносите в дисертационния труд.

Научните и приложните резултати в представения дисертационен труд са изведени на базата на задълбочени анализи, обобщения да добри практики и забележителни лични компетенции. Кандидатът ги е формулирал обосновано и кратко в Дисертационния труд (стр. 201). Моята интерпретация на постиженията се основава на представените документи, демонстрираните лични качества на

автора, работата в престижна професионална среда и условията за творчество, които създава Военна академия „Г. С. Раковски“. Всичко това ми дава основания да изтъкна приноси в няколко основни насоки.

Дисертационният труд успешно очертава оперативното поле на финансовия контрол върху публичния сектор при управление на финансови средства в Европейския съюз. Добре подреден и използван е понятийният апарат, който дава пълна представа за теоретичния модел на тази общностна дейност. Кандидатът демонстрира умения за представяне на материята чрез множество фигури, схеми и диаграми, което дава паралелна визия за развитието на процесите.

Аналитичното отношение към огромната по обем материя отделя институционалната, законодателната и приложната рамка на българската част от финансовия контрол върху публичния сектор при управление на финансови средства и е предпоставка за оптимизиране на процесите по усвояване на средства от ЕС. Формулираните насоки за актуализиране на нормативната уредба и визията за администрирането на финансови, организационни и правни нередности впечатляват с професионализъм, образование и професионална отдаденост.

Идентифицирани са проблемите, които намаляват ефективността на процедурите, затрудняват както служителите, така и бенефициерите. Дадени са предложения за усъвършенстване на правните, нормативните и институционалните елементи от системата. Ключово място се отделя на служителите в държавната администрация и тяхната компетентност за подобряване функционирането на организациите отговорни за управлението и контрол на средства от ЕС.

Направени са изводи от работата в условията на COVID-19, нуждата от промени в комуникацията, подготовката за нови форми на социална и физическа дистанция. Визиите за дигитализацията и електронизацията на системите за контрол (и като цяло ИТ-инструменти за борба с нередностите и измамите) в организациите от публичния сектор имат теоретична и приложна стойност и са

предпоставка за предотвратяване на негативните последици за организациите от публичния сектор. Те са част от проактивния подход, на който е отделено голямо внимание.

Авторът е обхванал широк кръг въпроси, които засягат мениджмънта на стратегическите и оперативните нива. Те касаят основно системите за финансово управление и контрол и спазването на бюджетната дисциплина чрез ясни и точни политики и процедури, адекватни линии за докладване и отчетност, участие на експерти с професионален опит и ясна координация между отделните звена. Управлението на риска, дефинирането на измамите предотвратяването на неефективно разходване на публичните средства показва компетенции в борбата корупцията, както и умението да се градят приложни стратегии за предотвратяване и разследване на нарушения.

Голяма приложна стойност имат предложенията за оптимизация на процедурите за идентифициране на „червени знамена“ при извършване на проверки при избор на операции, верификация, плащания. Засегната са и Етичните кодекси, които водят до моделиране на очакваното поведение. Дисертационният труд е богатство от обективни и субективни инструменти за минимизиране на измамите, поддържане на ефективна работна среда и ефективни контролни процедури, прилагането на системи за разкриване на индикатори за измами, корупция и конфликт на интереси.

Цялостният анализ води до авторова визия за развитието на вътрешния контрол в публичния сектор по съвременните рамки и стандарти за управление, както и постигането на целите на организациите по законосъобразен, етичен и финансово отговорен начин в унисон обществените очаквания за цена и качество. Особено важно е, че тази визия е верифицирана чрез ЕСИ, проведено по целенасочена методология.

Специално изтъквам вниманието, отделено на обучението, обмяната на опит и добри практики с други държави от Европейския съюз, изготвянето на процедури за проверки на място без предупреждение, създаването на единна

национална методология, координация и обмен на информация между всички заинтересовани страни.

В допълнение към всичко казано, считам, че представеният Автореферат от 40 стр. отразява съдържанието и духа на дисертацията. Авторът успешно използва много автори, правни актове и интернет източници. Посочва 3 (три) броя публикации по темата, които отразяват етапите на лично творческо израстване.

3. Критични бележки.

Предлагам на докторанта в бъдеще да отдели по-голямо внимание на алтернативните методи и модели за финансов контрол върху организациите от публичния сектор при управление на средства. Има световни общности, които са конкуренти на ЕС и тяхната ефективност не трябва да се подценява.

Освен това, ЕС има голям правен, институционален и приложен проблем с бюрокрацията. Системата се интересува повече от процедури и по-малко от резултати. За какво трябва да насочим средствата на ЕС – за сигурност, космически програми, иновации, привличане на човешки ресурси отвън или за дотиране на селското стопанство?

Считам, че кандидатът има всички качества да развие темата, като отчита безпощадното съревнование за ресурси и влияние, което вече използва и горещите конфликти за постигане на стратегически цели.

4. Заключение.

Категорично отстоявам, че дисертационният труд е изграден от иновативни конструкции и обективна позиция, плод на дългогодишно образование и професионален опит. Той представлява принос в научен, приложен и национален аспект. Въз основа на него всеки българин може да оспори, допише или да премълчи нещо важно за финансите и контрола в Европейския съюз. Кандидатът е направил достатъчно - предлага свой път към оптимизиране на процесите в един свят, който вероятно е пред тотална финансова дигитализация. Всичко това (заедно с авторитета на катедра

„Мениджмънт на сигурността и отбраната“ и научния ръководител) ми дава основание да отстоявам, че дисертационния труд на Катя Спасова отговоря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Р България и на Правилника за неговото прилагане.

5. Оценка на дисертационния труд.

Въз основа на получените резултати, давам „Положителна“ оценка на предложението от автора дисертационен труд на тема: „Методи и модели за финансов контрол върху дейността на организациите от публичния сектор при управление на европейски средства“. Предлагам на уважаемите членове на научното жури да подкрепят предложението да бъде присъдена образователната и научна степен „доктор“ на Катя Спасова в област на висшето образование: 9. „Сигурност и отбрана“, професионално направление: 9.1. „Национална сигурност“.

гр. София
11.07.2023 г.

ЧЛЕН НА НАУЧНО ЖУРИ:

ПРОФ. Д-Р ВЛАДКО ИВАНОВ

STANDPOINT

**by Professor VLADKO MICHOV IVANOV, PhD, Professor at the
Department of National Security and Public Administration, South-West
University "Neophyte Rilski ", Blagoevgrad**

Regarding Katya Nikolova Spasova's dissertation

On the topic: "METHODS AND MODELS FOR FINANCIAL CONTROL OVER
THE ACTIVITIES OF PUBLIC SECTOR ORGANIZATIONS IN THE
MANAGEMENT OF EUROPEAN FUNDS"

For the acquisition of the educational and scientific degree "doctor" in the field of
higher education: 9. "Security and defense", professional direction: 9.1. "National
security", doctoral program "Organization and management outside the sphere of
material production (Security and defense management)"

Basis for drawing up the opinion: Order No. CH 29-P403-138/08.06.2023 r. of
the Head of the Military Academy "G. S. Rakovski".

Sofia
2023

1. Relevance and significance of the developed scientific problem.

The candidate, in accordance with their education, profession and scientific interests, has discovered, analyzed and presented an indisputable problem that has a direct connection with security - financial control over the public sector in the management of financial resources in the European Union.

The significance and relevance of the doctorate is enhanced after the experience gained during the period of the COVID-19 pandemic, the need to allocate and spend funds related to the conflict in Ukraine and the prospects for the complication of economic, military and civilizational relations in the coming decades. In this aspect, we can expect changes in the interests of states, global and regional unions, multinational corporations that are richer and more influential than the states themselves and complete reassessments of financial priorities and their control.

The object, the subject, the aims and all the attributes of the introduction are well composed and enable the main problems to be solved pragmatically with scientific tools, without emotional evaluations and personal preferences.

I do not know the candidate, but I would like to emphasize their professional experience and operational view in the field he is writing about. The scientific supervision by Assoc. Dr. Vyara Zhekova is competent, which is evident from the achievements of the doctoral student.

The candidate has fulfilled the minimum national requirements under Art. 2b, para. 2 and para. 3 of the Law on the Development of the Academic Staff.

2. Evaluation of contributions in the dissertation work.

The scientific and applied results in the presented dissertation work are derived on the basis of in-depth analyses, summaries of good practices and remarkable personal competencies. The candidate formulated them reasonably and briefly in the Dissertation (p. 201). My interpretation of the achievements is based on the presented documents, the demonstrated personal qualities of the author, the work in a prestigious professional environment and the conditions for creativity created by the Military

Academy "G. S. Rakovski". All this gives me reasons to highlight contributions in several main directions.

The dissertation successfully outlines the operational field of financial control over the public sector in the management of financial resources in the European Union. The conceptual apparatus is well arranged and used, which gives a complete idea of the theoretical model of this community activity. The candidate demonstrates skills in presenting the matter through numerous figures, schemes and diagrams, which gives a parallel vision of the development of the processes.

The analytical attitude to the huge volume of matter separates the institutional, legislative and applied framework of the Bulgarian part of the financial control over the public sector in the management of financial resources and is a prerequisite for optimizing the processes of absorption of funds from the EU. The formulated guidelines for updating the regulatory framework and the vision for the administration of financial, organizational and legal irregularities impress with professionalism, education and professional dedication.

The problems that reduce the efficiency of the procedures, make it difficult for both the employees and the beneficiaries have been identified. Suggestions are given for improving the legal, normative and institutional elements of the system. A key place is given to the employees in the state administration and their competence to improve the functioning of the organizations responsible for the management and control of EU funds.

Conclusions were drawn from the work in the conditions of COVID-19, the need for changes in communication, the preparation for new forms of social and physical distance. Visions of digitalization and electronicization of control systems (and in general IT tools to fight irregularities and fraud) in public sector organizations have theoretical and applied value and are a prerequisite for preventing negative consequences for public sector organizations. They are part of a proactive approach that has been given a lot of attention.

The author has covered a wide range of issues that affect management at the strategic and operational levels. They mainly concern financial management and control systems and compliance with budget discipline through clear and precise policies and procedures, adequate reporting and accountability lines, participation of experts with professional experience and clear coordination between individual units. Risk management, the definition of fraud, the prevention of inefficient spending of public funds shows competences in the fight against corruption, as well as the ability to build applied strategies for the prevention and investigation of violations.

The proposals for optimization of the procedures for identifying "red flags" when performing checks in the selection of operations, verification, payments have a great application value. The Codes of Ethics, which lead to the modeling of expected behavior, are also affected. The dissertation is a wealth of objective and subjective tools for minimizing fraud, maintaining an efficient work environment and effective control procedures, implementing systems to reveal indicators of fraud, corruption and conflict of interest.

The overall analysis leads to the author's vision for the development of internal control in the public sector according to modern management frameworks and standards, as well as the achievement of the organizations' goals in a legal, ethical and financially responsible manner in line with the company's expectations for price and quality. It is particularly important that this vision is verified through an EIA conducted according to a targeted methodology.

I especially emphasize the attention paid to training, the exchange of experience and good practices with other European Union countries, the preparation of procedures for unannounced spot checks, the creation of a uniform national methodology, coordination and exchange of information between all interested parties.

In addition to all that has been said, I believe that the submitted 40-page Abstract reflects the content and spirit of the dissertation. The author successfully uses many authors, legal acts and Internet sources. Indicates 3 (three) number of publications on the topic, which reflect the stages of personal creative growth.

3. Critical notes.

I suggest that the PhD student in the future pay more attention to alternative methods and models for financial control of public sector organizations in the management of funds. There are world communities that compete with the EU and their effectiveness should not be underestimated.

In addition, the EU has a major legal, institutional and implementation problem with bureaucracy. The system is more interested in procedures and less in results. What should we direct EU funds to - for security, space programs, innovation, attracting human resources from outside or subsidizing agriculture?

I believe that the candidate has all the qualities to develop the theme, taking into account the ruthless competition for resources and influence that already uses and heated conflicts to achieve strategic goals.

4. Conclusion.

I categorically assert that the dissertation is built from innovative constructs and an objective position, the fruit of many years of education and professional experience. It represents a contribution in scientific, applied and national aspects. Based on it, every Bulgarian can dispute, add or keep silent about something important for finances and control in the European Union. The candidate has done enough - he offers their way to optimize processes in a world that is probably on the verge of total financial digitization. All this (together with the authority of the "Management of Security and Defense" department and the learned supervisor) gives me reason to assert that the dissertation work of Katya Spasova meets the requirements of the Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria and the Rules for its application.

5. Evaluation of the dissertation work.

Based on the obtained results, I give a "Positive" rating to the dissertation work proposed by the author on the topic: "Methods and models for financial control over the activities of public sector organizations in the management of European funds". I propose to the respected members of the scientific jury to support the proposal to award

the educational and scientific degree "doctor" to Katya Spasova in the field of higher education: 9. "Security and defense", professional direction: 9.1. "National Security".

Sofia
11.07.2023 г.

Member of jury::
Professor VLADKO IVANOV, PhD